

Sygn. akt SNO 7/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy - Sąd Dyscyplinarny w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Karol Weitz (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wojnicka

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego w [...],

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 marca 2018 r.,

sprawy **M.Ż.**

sędziego Sądu Rejonowego w [...]

w związku z odwołaniami obwinionego, jego obrońcy i Zastępcy Rzecznika
Dyscyplinarnego

od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Dyscyplinarnego w [...]

z dnia 18 października 2017 r., sygn. akt ASD .../15,

1. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;

**2 kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 października 2017 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny w [...] uznał M.Ż., sędziego Sądu Rejonowego w [...] (dalej także jako: „obwiniony”), za winnego tego, że:

- 1) w okresie od kwietnia 2015 r. do grudnia 2015 r. popełnił przewinienie służbowe określone w art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 133 ze zm., dalej jako: „u.s.p.”), polegające na oczywistej i rażącej obrazie przepisów prawa, tj. art. 326 § 1 k.p.c. w związku z art. 6 § 1 k.p.c. przez wielokrotne zamykanie rozprawy i odraczanie publikacji orzeczenia oraz otwieranie jej na nowo w sprawach V GC .../14, V GC .../14, V GC .../14 i V GC .../14 Sądu Rejonowego w [...], wymierzając obwinionemu za to przewinienie na podstawie art. 109 § 1 pkt 2 u.s.p. karę nagany (pkt I.1. wyroku),
- 2) popełnił przewinienie służbowe określone w art. 107 § 1 u.s.p., polegające na oczywistej i rażącej obrazie przepisów prawa, tj. art. 6 § 1 k.p.c. w ten sposób, że w okresie od dnia 22 maja 2014 r. do dnia 22 lipca 2015 r. nie rozpoznał złożonego w sprawie V GC .../13 Sądu Rejonowego w [...] wniosku pozwanego o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie pisemnego uzasadnienia wyroku ogłoszonego w dniu 12 marca 2014 r., co skutkowało stwierdzeniem przewlekłości postępowania przez Sąd Okręgowy w [...] w sprawie XIII S .../15 i przyznaniem skarżącemu kwoty 5000 zł, wymierzając obwinionemu za to przewinienie na podstawie art. 109 § 1 pkt 1 u.s.p. karę upomnienia (pkt I.2. wyroku),
- 3) w okresie od października 2014 r. do lipca 2015 r. popełnił przewinienie dyscyplinarne określone w art. 107 § 1 u.s.p., polegające na uchybieniu godności sędziego w ten sposób, że w budynku Sądu Okręgowego i Sądu Rejonowego w [...] oraz na ulicach miasta [...] bez żadnego powodu wielokrotnie używał wulgarnych lub obraźliwych słów oraz wykonywał obraźliwe gesty w stosunku do sędziów, adwokatów oraz aplikantów, a w szczególności w stosunku do adwokatów P. Z., K. K., P. D., M. M., Ł. O., aplikantki adwokackiej O. K., aplikantki radcowskiej M. M., sędziego Sądu Okręgowego w [...] I. G. oraz sędziego Sądu Rejonowego w [...] R. N., wymierzając obwinionemu za to przewinienie na podstawie art. 109 § 1 pkt 4 u.s.p. karę przeniesienia na inne miejsce służbowe w okręgu Sądu Apelacyjnego w [...] (pkt I.3. wyroku).

Postępowanie w sprawie o przewinienia określone w pkt I.1. i I.2. wyroku wszczęto na wniosek Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego w [...] z dnia 9 lutego 2016 r., sygn. akt ASD .../16, a w sprawie o przewinienie określone w pkt I.3. wyroku – na wniosek tegoż Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 12 listopada 2015 r., sygn. akt ASD .../15. Postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2017 r. Sąd pierwszej instancji na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w związku z art. 128 u.s.p. podjął uprzednio zawieszone postępowanie w sprawie ASD/16, połączył do wspólnego rozpoznania sprawy ASD .../16 i ASD .../15 i postanowił prowadzić jedną sprawę pod sygnaturą ASD .../15.

W zakresie przewinienia określonego w pkt I.1. wyroku Sąd pierwszej instancji na podstawie akt sprawy V GC .../14 z powództwa W.D. przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w Warszawie o zapłatę kwoty 22 095 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenie pojazdu ustalił, że sprawa ta zawisła przed Sądem Rejonowym w [...] w dniu 14 marca 2014 r. i została skierowana do referatu obwinionego. Obwiniony wyznaczył rozprawę po złożeniu opinii przez biegłego z zakresu napraw pojazdów i po przesłuchaniu świadka w drodze pomocy prawnej. Pierwszy termin rozprawy odbył się w dniu 11 czerwca 2015 r. Rozprawa w tym dniu została zamknięta, a ogłoszenie wyroku zostało odroczone do dnia 19 czerwca 2015 r. Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2015 r. sąd otworzył rozprawę i odroczył ją do dnia 1 października 2015 r. W dniu 1 października 2015 r. rozprawa została ponownie zamknięta, a ogłoszenie wyroku zostało odroczone do dnia 14 października 2015 r. W dniu 14 października 2015 r. sąd ponownie otworzył rozprawę i odroczył ją do dnia 7 stycznia 2016 r. W dniu 7 stycznia 2016 r. rozprawa została ponownie zamknięta, a ogłoszenie wyroku zostało odroczone do dnia 20 stycznia 2016 r. W dniu 20 stycznia 2016 r. zapadł wyrok w sprawie V GC/14, na mocy którego sąd uwzględnił powództwo do kwoty wskazanej przez biegłego w wysokości 20 228,41 zł, pomniejszonej o kwotę w wysokości 12 057,56 zł, którą pozwany wypłacił w toku postępowania likwidacyjnego. W okresie od zamknięcia rozprawy w dniu 11 czerwca 2015 r. do ogłoszenia wyroku w dniu 20 stycznia 2016 r. (ponad siedem miesięcy) nie przeprowadzono żadnego postępowania dowodowego w sprawie. Sąd, gdy otwierał

i odraczał rozprawę, w każdym wypadku postanawiał jedynie o zawiadomieniu pełnomocników stron o kolejnym terminie.

Na podstawie akt sprawy V GC .../15 z powództwa J. B. przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w Warszawie o zapłatę kwoty 24 872,03 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenie pojazdu Sąd pierwszej instancji ustalił, że sprawa ta zawisła przed Sądem Rejonowym w [...] w dniu 29 kwietnia 2014 r. i została skierowana do referatu obwinionego. Obwiniony wyznaczył rozprawę po złożeniu opinii przez biegłego z zakresu napraw pojazdów. Pierwszy termin rozprawy odbył się w dniu 2 lutego 2015 r. Sąd odroczył wtedy rozprawę do 20 kwietnia 2015 r. W dniu 20 kwietnia 2015 r. rozprawa została zamknięta, a ogłoszenie wyroku zostało odroczone do dnia 29 kwietnia 2015 r. W dniu 29 kwietnia 2015 r. sąd otworzył rozprawę i odroczył ją do dnia 19 czerwca 2015 r. W dniu 19 czerwca 2015 r. sąd odroczył rozprawę do dnia 1 października 2015 r., zawiadamiając o tym pełnomocników stron. Choć odroczenie rozprawy nastąpiło z uwagi na konieczność uzupełnienia materiału dowodowego, to jednak żadne postanowienie dowodowe nie zostało wydane i do dnia 1 października 2015 r. nie został podjęta jakakolwiek decyzja procesowa ani przez sąd, ani przez sędziego. W dniu 1 października 2015 r. rozprawa została zamknięta, a ogłoszenie wyroku zostało odroczone do dnia 14 października 2015 r. W dniu 14 października 2015 r. sąd otworzył ponownie rozprawę i odroczył ją do dnia 14 grudnia 2015 r. Termin ten został odwołany z uwagi na „pilny wyjazd sędziego”. Kolejny termin rozprawy wyznaczony został na dzień 21 stycznia 2016 r. i w tym dniu zapadł wyrok. Sąd uwzględnił powództwo do kwoty wskazanej przez biegłego w wysokości 36 863,17 zł, pomniejszonej o kwotę w wysokości 10 640,48 zł, którą pozwany wypłacił w toku postępowania likwidacyjnego. W okresie od zamknięcia rozprawy w dniu 20 kwietnia 2015 r. po raz pierwszy do ogłoszenia wyroku w dniu 21 stycznia 2016 r. (dziewięć miesięcy) nie przeprowadzono żadnego postępowania dowodowego w sprawie.

Na podstawie akt sprawy V GC .../14 z powództwa J. B. przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń i Asekuracji Polska Spółka Akcyjna w Warszawie o zapłatę kwoty 10 100 zł tytułem odszkodowania za uszkodzenie pojazdu Sąd pierwszej instancji ustalił, że sprawa ta zawisła przed Sądem Rejonowym w [...] w

dnia 5 maja 2014 r. i została skierowana do referatu obwinionego. Obwiniony wyznaczył rozprawę na dzień 24 listopada 2014 r. W dniu 24 listopada 2014 r. sąd dopuścił dowód z opinii biegłego w zakresie napraw pojazdów i rozprawę odroczył. Po złożeniu opinii biegłego rozprawa odbyła się w dniu 19 lutego 2015 r. Pełnomocnik powoda rozszerzył wtedy żądanie do kwoty 52 083,75 zł, a sąd odroczył rozprawę do dnia 21 maja 2015 r. W dniu 21 maja 2015 r. rozprawa została zamknięta, a ogłoszenie wyroku zostało odroczone do dnia 2 czerwca 2015 r. Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2015 r. sąd otworzył rozprawę i ją odroczył do dnia 24 września 2015 r. W dniu 24 września 2015 r. rozprawa została ponownie zamknięta, a ogłoszenie wyroku zostało odroczone do dnia 7 października 2015 r. W dniu 7 października 2015 r. sąd otworzył rozprawę i ją odroczył do dnia 14 stycznia 2016 r. W dniu 14 stycznia 2016 r. zapadł wyrok, w którym uwzględniono powództwo do kwoty wskazanej przez biegłego, tj. w wysokości 52 083,75, której ostatecznie żądał powód. W okresie od zamknięcia rozprawy w dniu 21 maja 2015 r. do ogłoszenia wyroku w dniu 14 stycznia 2016 r. (blisko osiem miesięcy) w sprawie nie przeprowadzono żadnego postępowania dowodowego. Otwierając i odraczając rozprawę sąd postanawiał jedynie o zawiadomieniu pełnomocników stron o kolejnym terminie.

Na podstawie akt sprawy V GC .../14 z powództwa W. D. przeciwko Powszechnemu Zakładowi Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w Warszawie o zapłatę kwoty 13 881,92 tytułem odszkodowania za uszkodzenie pojazdu Sąd pierwszej instancji ustalił, że sprawa ta zawisła przed Sądem Rejonowym w [...] w dniu 14 sierpnia 2014 r. i została skierowana do referatu obwinionego. Obwiniony wyznaczył rozprawę po złożeniu opinii przez biegłego z zakresu napraw pojazdów. Pierwszy termin rozprawy odbył się w dniu 19 marca 2015 r. W tym dniu rozprawa została zamknięta, a ogłoszenie wyroku zostało odroczone do dnia 1 kwietnia 2015 r. Postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2015 r. sąd otworzył rozprawę i ją odroczył do dnia 18 czerwca 2015 r. W dniu 18 czerwca 2015 r. rozprawa została ponownie zamknięta, a ogłoszenie wyroku zostało odroczone do dnia 2 lipca 2015 r. W dniu 2 lipca 2015 r. sąd otworzył rozprawę i ją odroczył do dnia 22 października 2015 r. W dniu 22 października 2015 r. sąd odroczył rozprawę do dnia 21 stycznia 2016 r. W dniu 21 stycznia 2016 r. zapadł wyrok uwzględniający powództwo do kwoty

8 888,37 zł. W okresie od zamknięcia rozprawy w dniu 19 marca 2015 r. do ogłoszenia wyroku w dniu 21 stycznia 2016 r. (dziewięć miesięcy) nie przeprowadzono żadnego postępowania dowodowego w sprawie. Jedynie w dniu 22 października 2015 r. sąd, odraczając rozprawę, zobowiązał pełnomocnika pozwanego, aby odniósł się w piśmie procesowym do stanowiska powoda.

W zakresie przewinienia określonego w pkt I.2. wyroku Sąd pierwszej instancji na podstawie akt sprawy V GC .../13 z powództwa J. B. przeciwko L. Towarzystwu Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w Warszawie o zapłatę kwoty 9 374,89 zł ustalił, że wyrokiem z dnia 12 marca 2014 r. Sąd Rejonowy w [...] zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 9 216,73 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 lutego 2013 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2 376,90 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Pismem z dnia 12 maja 2014 r. strona pozwana wniosła o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i doręczenie jego odpisu z uzasadnieniem. Pełnomocnik pozwanego podniósł, że nie był zawiadomiony o terminie rozprawy wyznaczonej na dzień 27 lutego 2014 r., po zamknięciu której w terminie publikacyjnym zapadł wyrok. Obwiniony, jako sędzia referent, w dniu 18 sierpnia 2014 r. zarządził załączenie zwrotnych poświadczeń doręczenia pełnomocnikom stron zawiadomień o terminie rozprawy. Pracownik sekretariatu po przeprowadzeniu postępowania reklamacyjnego ustalił, że wezwania na rozprawę w dniu 27 lutego 2014 r. zostały dla pełnomocników przygotowane, ale nie zostały wysłane.

W dniu 17 marca 2015 r. pełnomocnik strony pozwanej ponowił wniosek z dnia 12 maja 2014 r. o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia i doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Postanowieniem z dnia 23 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy w [...] w jednoosobowym składzie z obwinionym jako przewodniczącym przywrócił stronie pozwanej termin do złożenia przedmiotowego wniosku, który w kontrolce uzasadnień zarejestrowany został w dniu 23 lipca 2015 r. Akta sprawy z uzasadnieniem zwrócone zostały przez sędziego referenta w dniu 10 września 2015 r. po powrocie z urlopu wypoczynkowego. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczono pełnomocnikowi strony pozwanej w dniu 21 września 2015 r.

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w [...], sygn. akt XIII Ga .../15, uchylił zaskarżony wyrok, zniósł postępowanie w zakresie dotkniętym nieważnością, poczynając od rozprawy w dniu 27 lutego 2014 r., i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w [...], pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Postanowieniem z dnia 18 listopada 2015 r., sygn. akt XIII S .../15, Sąd Okręgowy w [...] stwierdził przewlekłość postępowania w sprawie z powództwa J. B. przeciwko L. Towarzystwu Ubezpieczeń Spółce Akcyjnej w Warszawie o zapłatę, prowadzonej przez Sąd Rejonowy w [...], sygn. akt V GC .../13, i przyznał stronie pozwanej od Skarbu Państwa – Sądowi Rejonowemu w [...] sumę pieniężną 5 000 zł za przewlekłość postępowania. Sąd Okręgowy ustalił, że doszło do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu sprawy w okresie od dnia 22 maja 2014 r. (po upływie tygodnia od daty wpływu wniosku o przywrócenie terminu) do dnia 22 lipca 2015 r. (dnia, który poprzedzał wydanie postanowienia z dnia 23 lipca 2015 r.). W okresie tym nastąpiło nieusprawiedliwione obiektywnymi przesłankami opóźnienie w podejmowaniu czynności przez sąd w rozsądnym terminie, zmierzających do merytorycznego rozpoznania wniosku, podjęcia decyzji w przedmiocie wniosku strony pozwanej o przywrócenie terminu do sporządzenia i doręczenia pisemnego uzasadnienia wyroku wydanego w sprawie.

Sędzia M.Ż. orzeka w Sądzie Rejonowym w [...] od 2004 r., jest sędzią w Wydziale Gospodarczym tego Sądu. W listopadzie 2015 r. Przewodnicząca V Wydziału Gospodarczego Sądu Rejonowego w [...] dokonała lustracji spraw obwinionego. Stwierdziła uchybienia w powołanych sprawach. Zarządzeniem Wiceprezesa Sądu Rejonowego w [...] z dnia 23 listopada 2015 r., w związku ze stwierdzeniem beczynności w sprawach V GC .../14, V GC .../14, V GC ..14 i V GC .../14, na podstawie § 34 ust. 1 pkt 16 w związku z § 34 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 czerwca 2015 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 925) sprawy te zostały objęte nadzorem Prezesa Sądu Rejonowego w [...] do czasu ich prawomocnego zakończenia, z obowiązkiem przedstawienia sprawozdania z ich toku w terminach dwumiesięcznych, przy czym termin pierwszego sprawozdania został wyznaczony

na dzień 30 grudnia 2015 r. (pismo Prezesa Sądu Rejonowego w [...], karta 6 akt sprawy).

Obwiniony wskazał, że nieprawidłowości związane z naruszeniem przepisów postępowania były wynikiem jedynie nadmiernego obciążenia pracą zawodową.

W zakresie przewinienia określonego w pkt I.3. wyroku Sąd pierwszej instancji ustalił, że w okresie od października 2014 r. sędzia M.Ż. prezentował wobec pełnomocników procesowych, aplikantów adwokackich i sędziów niewłaściwe, naganne, obraźliwe zachowania. Obwiniony wielokrotnie, publicznie, na korytarzu budynku Sądu, sali sądowej albo w innym miejscu publicznym wyzywał różne osoby, używając wobec nich określeń „świr”, „czub” lub „debil” bądź zwracał się do nich słowami „do psychiatry leczyć się” (lub podobnymi – o tożsamym znaczeniu), a także wykonywał wobec nich gesty „pukania się w czoło”. Tego rodzaju zachowania miały miejsce m.in. w stosunku do adwokatów [...] oraz sędziów [...]. Do sędziego I. G. obwiniony na korytarzu sądowym bez żadnej przyczyny zwrócił się słowami „spierdalaj świrze”, sędziemu R. N. zaś „kazał leczyć się psychiatrycznie”. Wobec adwokata P. Z. określenia „świr” użył także w toku jednej z rozpraw (nagranie z płyty dvd stanowiącej materiał dowodowy – karta 34 akt sprawy, od 00:14:00 minuty nagrania). Na początku marca 2015 r. w holu wejściowym do budynku sądu, w obecności wielu interesantów oraz ochroniarzy pilnujących wejścia, wobec adwokata K. K. obwiniony użył głośno słów sugerujących, że razem z sędzią R. N. używają oni narkotyków („czy pan mecenas wypalił już dziś skręta z sędzią N.”). W dniu 16 lipca 2015 r., na ulicy S. w [...], obwiniony w stosunku do aplikantki adwokackiej O. K. zwrócił się słowami: „do dobrego psychiatry ze swoim popierdolonym tatusiem ty kurwo uliczna”.

Ustaień w tym zakresie Sąd pierwszej instancji dokonał – poza powołanym nagraniem – na podstawie zeznań świadków [...].

Sąd pierwszej instancji, powziąwszy w toku rozprawy, w tym na podstawie przeprowadzonych na niej dowodów, wątpliwości, czy zachowanie sędziego M.Ż. nie wynikało z powodów emocjonalnych lub psychicznych, rodzących uzasadnioną wątpliwość co do stanu jego poczytalności *tempore criminis*, dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy psychiatrów i psychologa celem stwierdzenia, czy obwiniony w czasie popełnienia zarzucanych mu czynów cierpiał na chorobę psychiczną,

upośledzenie umysłowe lub inne zakłócenie czynności oraz czy w czasie zarzucanych mu zachowań mógł rozpoznać ich znaczenie i pokierować swoim postępowaniem. Po badaniu sądowo-psychiatrycznym i opinii psychologicznej biegli orzekli, że obwiniony nie ujawnia choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego. Rozpoznano u niego jedynie cechy organicznego uszkodzenia CUN o miernym nasileniu. W czasie zarzucanych mu czynów mógł rozpoznać ich znaczenie i pokierować swoim postępowaniem. Zdaniem biegłych obwiniony ujawnia cechy organicznego uszkodzenia CUN pod postacią deficytów funkcji poznawczych o miernym nasileniu, cechy te nie miały jednak wpływu na jego zdolność rozpoznawania znaczenia czynów i pokierowania swoim postępowaniem (opinia dwóch biegłych psychiatrów M. S. i J. S., karty 1784-1787 akt sprawy, poprzedzona opinią psychologiczną biegłego T. K., karty 1792-1794 akt sprawy).

Obwiniony zeznał, że zarzut uchybienia godności urzędu sędziego jest bezzasadny i nieprawdziwy. W jego ocenie zeznania wszystkich świadków mają na celu zdyskredytowanie go i usunięcie od orzekania w sprawach gospodarczych procesowych i upadłościowych. Podniósł, że wszyscy świadkowie (adwokaci i aplikanci adwokaccy) specjalizowali się w sprawach o odszkodowania z tytułu szkód komunikacyjnych przeciw zakładom ubezpieczeń. Obwiniony „dywersyfikował” liczbę syndyków prowadzących postępowania upadłościowe i liczbę biegłych z zakresu mechaniki pojazdowej i z tych przyczyn powoływał biegłych spoza listy Prezesa Sądu Okręgowego w [...]. Według obwinionego jest on pomawiany o niewłaściwe zachowanie w celu odsunięcia go od orzekania w sprawach gospodarczych i upadłościowych, gdyż naruszył interesy ekonomiczne określonych osób, w tym adwokatów P. Z. i K. K. Odnosząc się do nagrania z rozprawy, podczas której użył w stosunku do adwokata P. Z. określenia „świr”, podniósł, że był w szczególnej sytuacji osobistej, gdyż jego ojciec przebywał w szpitalu. Wskazał, że zachowanie to było niewłaściwe i wynikało ze zdenerwowania. Obwiniony przeprosił za to zachowanie i oświadczył, że pozostałe przypisywane mu zachowania nie miały miejsca.

Sąd pierwszej instancji na rozprawie w dniu 4 września 2017 r. na podstawie art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. oddalił wnioski dowodowe obwinionego i obrońcy: z pisemnej informacji o ilości spraw wydziału gospodarczego, w których wniesiono

wnioski o wyłączenie obwinionego (karta 1601 akt sprawy), z pisemnej informacji o ilości spraw wydziału gospodarczego, w których wniesiono apelację (karta 1602 akt sprawy), z pisemnej informacji o łącznej wartości wszystkich roszczeń wniesionych przeciwko zakładom ubezpieczeń (karta 1602 akt sprawy), z pisemnej informacji o ilości spraw wydziału gospodarczego, w których wniesiono apelację przez zakłady ubezpieczeń (karty 1614-1615 akt sprawy), z pisemnej informacji o ilości spraw, w których wniesiono apelację od wyroków obwinionego, oraz ilości spraw, w których Sąd Okręgowy uchylił wyroki wydane przez obwinionego (karta 1627 akt sprawy), z protokołu wizytacji wydziału gospodarczego z dnia 24 listopada 2014 r. oraz informacji statystycznych według pkt 3-20 pisma z dnia 31 marca 2016 r. (karty 1822-1826 akt sprawy), z oryginalnych dokumentów w aktach postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa zakończonego uchwałą z dnia 6 kwietnia 2017 r. (karta 1834 akt sprawy), z pisemnej informacji dotyczącej danych personalnych syndyków według pkt 2 i 3 pisma z dnia 7 czerwca 2017 r. (karty 1835-1836 akt sprawy), z dokumentu w postaci sprawozdania rachunkowego syndyka wskazanego w pkt 4 pisma z dnia 7 czerwca 2017 r. (karta 1836 akt sprawy) oraz z pisemnej informacji o ilości spraw, w których składano wnioski o wyłączenie obwinionego, wskazanej w pkt 5 pisma z dnia 7 czerwca 2017 r. (karty 1836-1837 akt sprawy). Sąd uznał, że okoliczności, które miałyby być udowodnione tymi dowodami, nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Oceniając przewinienia zarzucane obwinionemu Sąd pierwszej instancji uznał, że nie można dać wiary jego wyjaśnieniom odnośnie do okoliczności wskazujących na popełnienie przezeń tych przewinień. Obwiniony nie przyznał się do popełnienia zarzucanych mu przewinień, w tym nawet czynów wskazanych w pkt I.1. i I.2. wyroku, choć okoliczności ich popełnienia nie budzą żadnych wątpliwości w oparciu o dowody o charakterze obiektywnym i niezmiennym. Starał się umniejszać swoją winę albo zasłaniać niefortunnym zbiegiem okoliczności, mylnym przekonaniem na określony temat, nadmiernym obciążeniem w orzekaniu, a odnośnie do czynu wskazanego w pkt I.3. wyroku „spiskiem lokalnego środowiska prawniczego”.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że przewinienie polegające na oczywistej i rażącej obrazie przepisów może dotyczyć tylko takich przepisów, które nie wiążą

się z samym orzekaniem, ale mają na celu zapewnienie prawidłowego i sprawnego toku postępowania, że obraza przepisów prawa jest oczywista, gdy błąd sędziego jest łatwy do stwierdzenia i popełniono go co do przepisu, którego znaczenie nie powinno nasuwać wątpliwości nawet u osoby o przeciętnych kwalifikacjach prawniczych oraz którego zastosowanie nie wymaga głębszej analizy, jak również, że rażący charakter obrazy przepisów należy odnosić do jej skutków ocenianych na tle konkretnych okoliczności, gdy popełniony błąd narusza istotne interesy stron bądź innych osób biorących udział w postępowaniu lub powoduje zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości. W ocenie Sądu taka obraza prawa procesowego wystąpiła ze strony obwinionego.

W sprawach V GC .../14, V GC .../14, V GC .../14 i V GC .../14 doszło do oczywistego i rażącego naruszenia przez obwinionego art. 326 § 1 zdanie pierwsze oraz art. 6 § 1 k.p.c. Nie było to zwykłe nadużycie instytucji odroczenia ogłoszenia wyroku, gdyż w każdej z tych spraw rozprawa była kilkakrotnie zamykana, a następnie w terminach publikacyjnych otwierana i odraczana. Doprowadziło to do wielomiesięcznego (od siedmiu do dziewięciu miesięcy) opóźnienia wydania wyroku w każdej z tych spraw. Sprawy te trafiły na rozprawę dostatecznie przygotowane do rozstrzygnięcia, a otwieranie rozpraw nie było uzasadnione żadnymi obiektywnymi względami. Sąd otwierając rozprawy nie czynił tego z potrzeby podjęcia czynności procesowych, w tym dowodowych, a jedynym celem tego działania było odwlekanie wydania wyroku przez obwinionego. Nie było to działanie jednostkowe, odnosiło się bowiem do każdej ze spraw objętych zarzutem. Zachowanie to godziło w słuszny interes stron, podważało zaufanie obywateli do sądu, jak również godziło w dobro wymiaru sprawiedliwości. Obraza art. 326 § 1 w związku z art. 6 § 1 k.p.c. miała więc charakter rażący. Żadnej ze spraw nie cechowała zawilość w rozumieniu art. 326 § 1 k.p.c. Były to sprawy proste, typowe i powtarzalne, dojrzałe do rozstrzygnięcia już w pierwszym terminie publikacyjnym, co potwierdza fakt, że w okresach od zamknięcia rozprawy do wydania wyroku nie przeprowadzano w nich żadnego postępowania dowodowego. Obraza przepisów procesowych ma charakter oczywisty, ponieważ naruszenie sprawnego toku postępowania jest łatwe do stwierdzenia i dopuszczono się go w odniesieniu do

przepisów, których znaczenie nie nasuwa wątpliwości i nie wymaga głębszej analizy.

Sąd pierwszej instancji uznał, że przewinieniem służbowym było również doprowadzenie przez obwinionego do przewlekłości postępowania w sprawie V GC .../14 toczącej się przed Sądem Rejonowym w [...]. Zwłoka w rozpoznaniu wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i jego doręczenie z uzasadnieniem nie budzi wątpliwości, co stwierdził też Sąd Okręgowy w [...] w postanowieniu z dnia 18 listopada 2015 r. Za zwłokę tę odpowiada obwiniony. Jego bezczynność doprowadziła do naruszenia interesu strony. Przewinienie to cechuje stopień szkodliwości społecznej większy niż znikomy. Doprowadziło ono do realnej szkody po stronie wymiaru sprawiedliwości. Prawo strony do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie potwierdzone ustawowo dotyczy każdego etapu postępowania, w tym czynności po wydaniu wyroku przez sąd pierwszej instancji przed jego uprawomocnieniem się. Przewlekane rozpoznanie wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku w sytuacji, w której strona powołuje się na uchybienie terminowi do złożenia go wskutek niezawiadomienia o terminie rozprawy poprzedzającej wyrokowanie, a brak zawiadomienia nie budzi wątpliwości, stanowi delikt dyscyplinarny o dużym natężeniu stopnia społecznej szkodliwości ze względu na odbiór społeczny. Rażący charakter uchybienia przejawia się w ograniczeniu prawa strony do sprawnego i nieprzewlekłego procesu i tamowaniu jej prawa do poddania orzeczenia kontroli odwoławczej. W sprawie V GC .../13 już we wrześniu 2014 r. ustalono, że nie doszło do powiadomienia pełnomocników stron o terminie rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku, co stanowi oczywistą podstawę nieważności postępowania. Mimo to obwiniony nie rozpoznawał wniosku strony o przywrócenie terminu i wniosek ten w dniu 17 marca 2015 r. został ponowiony przez stronę. Oznacza to znaczny stopień zawinienia obwinionego. Uchylił się on od niezwłocznego podjęcia czynności, które – z punktu widzenia interesu strony i wymiaru sprawiedliwości – mogły zmierzać do „naprawienia” uchybienia skutkującego wydaniem wyroku w warunkach nieważności postępowania.

Sąd pierwszej instancji przyjął, że kary nagany za czyn wskazany w pkt I.1. wyroku i upomnienia za czyn wskazany w pkt I.2. wyroku są właściwe i adekwatne

do charakteru tych czynów i realizują cele zapobiegawcze w odniesieniu do środowiska sędziowskiego. Wziął też pod uwagę, że wyroki w sprawach objętych przewinieniem wskazanym w pkt I.1. wyroku obwiniony wydał dopiero po ustanowieniu nadzoru administracyjnego nad tokiem tych spraw przez Prezesa Sądu Rejonowego w [...]. Znaczne obciążenie pracą obwinionego, co potwierdzają dane statystyczne zawarte w aktach sprawy i pisma Prezesa Sądu Apelacyjnego (karty 1867-1870), nie usprawiedliwia uchybień popełnionych świadomie, gdyż tak należy ocenić bezzasadne opóźnienie wyrokowania w sprawach dostatecznie dojrzałych do rozstrzygnięcia. Wydawanie wyroków w sprawach (gospodarczych) przydzielonych do referatu stanowi istotę wykonywania zawodu przez sędziego, który orzeka. Ilość zakończonych spraw nie jest wystarczającym miernikiem oceny pracy sędziego, gdy dopuszcza się on uchybień procesowych sprzecznych z zasadami odpowiedzialnego wykonywania zawodu.

W ocenie Sądu pierwszej instancji czynem wskazanym w pkt I.3. wyroku sędziego M.Ż. uchybił godności sprawowanego urzędu sędziego, dopuszczając się naruszenia fundamentalnych zasad postępowania wynikających z art. 66 u.s.p., który zobowiązuje sędziego do kierowania się w postępowaniu zasadami godności i uczciwości. Wskazań dla jego wykładni dostarczają zasady etyki zawodowej sędziów nakładające na sędziego powinność dbania o autorytet urzędu, o dobro sądu, w którym pracuje, a także o dobro wymiaru sprawiedliwości i ustrojową pozycję władzy sądowniczej i unikania zachowań, które mogłyby przynieść ujmę godności sędziego lub osłabić zaufanie do jego bezstronności. W postępowaniu poza służbą sędziego powinien unikać jakichkolwiek sytuacji, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do bezstronnego wykonywania obowiązków, bądź podważać prestiż i zaufanie do urzędu sędziowskiego. Przekroczeniem zasad etyki jest takie zachowanie sędziego, które stwarza choćby pozory nierespektowania zasad porządku prawnego.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że ustalone wypowiedzi i zachowania obwinionego wobec adwokatów, aplikantów i sędziów noszą znamiona przewinienia dyscyplinarnego. W ocenie Sądu nie ma podstaw do odmowy wiary zeznaniom świadków potwierdzających naganne wypowiedzi i zachowania obwinionego. Wersja „spisku” lokalnego środowiska prawniczego wobec

obwinionego, przedstawiona przez niego, nie znajduje logicznego uzasadnienia. Obwiniony nie podjął żadnych prawnie przewidzianych kroków celem zapobiegnięcia „nieprawidłowościom”, które ma popełniać owo lokalne środowisko prawnicze (adwokaci, aplikanci, biegli), choćby w postaci zawiadomienia władz Sądu, Rady Adwokackiej, Izby Radców Prawnych, Przewodniczącego Wydziału. Jego wyjaśnieniom należy odmówić wiarygodności. Nawet w sytuacji, w której okoliczności popełnienia określonego czynu nie budziły wątpliwości w oparciu o dowody o charakterze obiektywnym i niezmiennym (nagranie z rozprawy), obwiniony starał się umniejszać swoją winę lub zasłaniać niefortunnym zbiegiem okoliczności (choroba członka rodziny). Użycie wobec pełnomocnika procesowego toku rozprawy określenia „świr”, użycie w miejscu publicznym (na ulicy) sformułowania „do dobrego psychiatry ze swoim popierdolonym tatusiem, ty kurwo uliczna”, określenia „dzień dobry tumanie”, a w stosunku do biegłego „gówna psiego” jest rażącym i jaskrawym przykładem naganego zachowania osłabiającego zaufanie do osoby sędziego, niemającego żadnego usprawiedliwienia.

Sąd pierwszej instancji, rozważywszy możliwość zastosowania w stosunku do obwinionego za czyn wskazany w pkt I.3. wyroku kary najsurowszej, tj. złożenia go z urzędu (art. 109 § 1 pkt 5 u.p.s.), uznał, że kara ta byłaby zbyt surowa. Sąd wziął pod uwagę długoletnią pracę obwinionego w wymiarze sprawiedliwości i fakt, że dotąd nie był karany za przewinienia dyscyplinarne określone w art. 107 u.p.s. Uznał, że odpowiednią karą, spełniającą rolę wychowawczą i prewencyjną, dla obwinionego będzie przeniesienie go na inne miejsce służbowe odległe od dotychczasowego miejsca sprawowania przez niego urzędu. Kara ta jest adekwatna do stopnia jego winy. Pozwoli mu na wykonywanie obowiązków sędziowskich bez podejrzewania lokalne środowisko prawnicze o „spisek” co do jego osoby. Obwiniony popełnił swoje przewinienie umyślnie. Przypisane mu zachowania trwały blisko dziesięć miesięcy. Rozmiar szkody wyrządzonej dobru wymiaru sprawiedliwości jest – czego obwiniony nie dostrzega i bagatelizuje – znaczny. Jego zachowanie było wyjątkowo naganne, gdyż godziło w autorytet wymiaru sprawiedliwości i wyrządziło poważną szkodę. Obwiniony nie rozumie sytuacji sprzeniewierzenia się zakazom obowiązującym sędziego postępującego

etycznie i godnie. Brak skruchy, a nawet wyniosłość w powoływaniu się na „spisek lokalnego środowiska prawniczego” nie zrównoważyły oceny jego zachowania w świetle zeznań szeregu świadków.

Wymierzając obwinionemu karę przeniesienia na inne miejsce służbowe Sąd pierwszej instancji kierował się potrzebą ostrzeżenia sędziego, zdyscyplinowania go i zapobiegnięcia kolejnym ewentualnym naruszeniom przez niego prawa i godności urzędu. Sąd uznał, że ze względu na warunki i właściwości osobiste obwinionego kara przeniesienia go na inne miejsce służbowe nie jest rażąco łagodna. Zarazem Sąd zwrócił uwagę na okoliczności sprawy i negatywne zachowania obwinionego. Nie ulega wątpliwości, że zachowanie to wykracza poza ramy ograniczeń, które są stawiane sędziom w życiu prywatnym, a także z punktu widzenia ich obowiązków służbowych. Zachowanie obwinionego naruszało prestiż sprawowanego urzędu i było złym przykładem, a jednocześnie mogło powodować rozluźnienie dyscypliny w Wydziale. Sąd miał na względzie to, że negatywne zachowania obwinionego miały miejsce z różnym natężeniem na przestrzeni wielu miesięcy. Jako okoliczności łagodzące Sąd uwzględnił natomiast dotychczasowy przebieg służby obwinionego i osiąganie dobrych wyników w zakresie sprawności orzekania.

Sąd pierwszej instancji podkreślił jednocześnie, że nie można stwierdzić, iż nastąpiła utrata przez obwinionego nieskazitelnego charakteru, niezbędnego do sprawowania urzędu sędziego. Obwiniony dopuścił się naruszenia zasad etyki sędziowskiej, jednak ze względu na stopień zawinienia i społecznej szkodliwości dokonanego czynu nie zasłużył na najsurowszą karę złożenia z urzędu.

W świetle treści art. 13 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2103), kary dyscyplinarne za czyny popełnione przed dniem wejścia w życie tej ustawy, tj. przed dniem 6 stycznia 2017 r., wymierza się zgodnie z przepisami, które obowiązywały w chwili popełnienia czynu. W niniejszej sprawie chodzi o przewinienia obwinionego popełnione przed dniem 6 stycznia 2017 r., w związku z czym nie mógł mieć zastosowania art. 133a, wprowadzony powołaną ustawą z dnia 30 listopada 2016 r., obligujący Sąd Dyscyplinarny – w wypadku jednoczesnego

ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych – do tego, aby po wymierzeniu kar za poszczególne przewinienia, Sąd ten wymierzał karę łączną.

Odwołania od wyroku z dnia 18 października 2017 r. wnieśli obwiniony, jego obrońca i Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Okręgowym w [...].

Obwiniony zaskarżył wyrok w całości i zarzucił w odwołaniu:

1) obrazę przepisów postępowania karnego, która mogła mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. naruszenie art. 4, art. 7 i art. 410 k.p.k. przez wybiórczą i powierzchowną oraz niezgodną z logiką o doświadczeniem życiowym, a przez to dowolną ocenę dowodów i oparcie rozstrzygnięcia jedynie na części wymienionych dowodów z jednoczesnym całkowitym pominięciem dowodów korzystnych dla obwinionego (np. dowodów z zeznań świadków [...], którzy to świadkowie złożyli zeznania w całości korzystne dla obwinionego, licznych dokumentów urzędowych znajdujących się w aktach sprawy),

2) obrazę przepisów postępowania karnego, która miała istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. naruszenie art. 98 w związku z art. 170 § 1 pkt 2 k.p.c. przez nieuzasadnienie przyczyn, z których oddalono kilkadziesiąt wniosków dowodowych obwinionego,

3) błędy w ustaleniach faktycznych przez wywiedzenie z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wniosków z niego niewynikających, nielogicznych oraz sprzecznych z doświadczeniem życiowym nieprawdziwych ustaleń, że obwiniony popełnił przewinienia służbowe określone w pkt I.1. i I.2. wyroku, gdy w rzeczywistości sytuacje te były następstwem niedopełnienia obowiązków przez Prezesów Sądu Okręgowego w [...] oraz Prezesów Sądu Rejonowego w [...] w zakresie ich obowiązków zapewnienia właściwego rozmieszczenia sędziów w wydziałach Sądu Rejonowego w [...] i równomiernego obciążenia ich obowiązkami, a także niebadania prawidłowości równomiernego obciążenia pracą sędziów, jak również przez poczynienie błędnych i dowolnych ustaleń, że obwiniony dopuścił się przewinienia służbowego określonego w pkt I.3. wyroku, gdy w rzeczywistości sytuacje mające stanowić to przewinienie nie miały miejsca, oraz błąd w ustaleniach faktycznych przez wyprowadzenie z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wniosków z niego niewynikających, nielogicznych i sprzecznych z doświadczeniem życiowym, iż obwiniony nie naruszył

interesów ekonomicznych grupki lokalnych przedsiębiorców oraz ich pełnomocników, choć z treści dokumentów w postaci sprawozdań rachunkowych sporządzanych przez syndyków w postępowaniach upadłościowych i pisemnej informacji Prezesa Sądu Rejonowego w [...] wynika, że pomawiający obwinionego profesjonalni pełnomocnicy (oraz żona sędziego R. N.) zarabiają mniej pieniędzy niż dotąd (wskutek podjętych przez obwinionego dla dobra publicznego działań) i za wszelką cenę i wszelkimi metodami chcą odsunąć go od orzekania w sprawach gospodarczych procesowych oraz upadłościowych Sądy Rejonowego w [...],

4) naruszenie art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. przez bezzasadne oddalenie na rozprawie w dniu 4 września 2017 r. kilkudziesięciu wniosków dowodowych obwinionego, wskazanych w odwołaniu, mających służyć wykazaniu nadmiernego obciążenia go obowiązkami orzecznymi w latach 2014-2015 oraz chęci wyeliminowania go za wszelką cenę oraz wszelkimi metodami od orzekania w sprawach gospodarczych procesowych oraz upadłościowych Sądu Rejonowego w [...] jako rzeczywistej przyczyny pomawiania go przez świadków zeznających w sprawie (z wyjątkiem [...]) o zdarzenia, które nie miały miejsca,

5) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 22a § 1 pkt 3 u.s.p. przez nieustalenie, że Prezesi Sądu Okręgowego w [...] nie dopełnili konieczności zapewnienia właściwego rozmieszczenia sędziów w wydziałach Sądu Rejonowego w [...] i równomiernego obciążenia ich obowiązkami, art. 37b § 1 pkt 3 u.s.p. przez niezbadanie prawidłowości równomiernego obciążenia pracą wszystkich sędziów orzekających w każdym wydziale Sądu Rejonowego w [...], art. 231 § 1 k.k. przez nieustalenie wyczerpania jego treści przez zaniechanie Prezesów Sądu Okręgowego w [...] i Sądu Rejonowego w [...] przez niedopełnienie przez nich obowiązków właściwego rozmieszczenia sędziów w Wydziałach Sądu Rejonowego w [...] i równomiernego obciążenia ich obowiązkami orzecznymi, a także niezapewnienie środków dla zapewnienia potrzeby zagwarantowania sprawnego postępowania dowodowego,

6) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 94³ § 1 i 2 k.p. przez nieustalenie wyczerpania ich treści przez świadome, uporczywe i długotrwałe stosowanie przez Prezesów Sądu Okręgowego w [...] i Prezesów Sądu Rejonowego w [...] mobbingu wobec obwinionego przez nadmierne obciążenie go

obowiązkami orzecznictwymi, a następnie pod byle pretekstem wszczynanie postępowań dyscyplinarnych wobec niego,

7) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. 107 § 1 u.s.p. oraz art. 109 § 1 pkt 1, 2 i 4 u.s.p. przez ustalenie, że obwiniony dopuścił się przewinień służbowych określonych w pkt I.1. i I.2. wyroku, podczas sytuacji te były następstwem niedopełnienia obowiązków przez Prezesów Sądu Okręgowego w [...] i Prezesów Sądu Rejonowego w [...] w zakresie ich obowiązków zapewnienia właściwego rozmieszczenia sędziów w wydziałach Sądu Rejonowego w [...] i równomiernego obciążenia ich obowiązkami, a także niebadania prawidłowości równomiernego obciążenia pracą sędziów, oraz przez ustalenie, że obwiniony dopuścił się przewinienia służbowego określonego w pkt I.3. wyroku, gdy w rzeczywistości sytuacje mające stanowić to przewinienie nie miały miejsca.

Obwiniony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie go od wszystkich zarzutów, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku przez jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozstrzygnięcia. Wniósł również o przeprowadzenie wszystkich zgłoszonych przez niego dowodów, które nie zostały dopuszczone przez Sąd pierwszej instancji, a także o dopuszczenie w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nowych dowodów, tj.:

1) z protokołu z lustracji wybranych spraw w Wydziałach Gospodarczych Sądów Rejonowych w [...] i w [...] z dnia 27 października 2017 r., z informacji statystycznych z ruchu spraw gospodarczych procesowych Wydziału Gospodarczego Sądu Rejonowego w [...] według stanu na dzień 30 listopada 2017 r. oraz stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. – na okoliczność nadmiernego obciążenia obwinionego obowiązkami orzecznictwymi oraz okoliczność stosowania mobbingu wobec niego przez Prezesów Sądu Okręgowego w [...] i Sądu Rejonowego w [...],

2) decyzji Prezesa Sądu Okręgowego w [...] z dnia 19 września 2017 r. o prawomocnym zwolnieniu K. G. z pełnienia funkcji biegłego sądowego i z dnia 19 września 2017 r. o prawomocnym zwolnieniu K. W. z pełnienia funkcji biegłego sądowego – na okoliczność chęci wyeliminowania obwinionego za wszelką cenę oraz wszelkimi metodami od orzekania w sprawach gospodarczych procesowych

oraz upadłościowych Sądu Rejonowego w [...] jako rzeczywistej przyczyny pomawiania go przez świadków zeznających w sprawie (za wyjątkiem [...]).

W uzupełnieniu odwołania datowanym na dzień 14 marca 2018 r. obwiniony wniósł o dopuszczenie dalszych dowodów:

1) z dokumentów urzędowych znajdujących się w aktach sprawy II K .../17 Sądu Rejonowego w [...] przeciwko W. D. (bratu adwokata [...], szwagra sędzi M. L.), z pisma Naczelnika Wydziału do Spraw Przestępczości Gospodarczej Prokuratury Regionalnej w [...], informującego, że decyzją Prokuratura Regionalnego w [...] z dnia 17 maja 2017 r. polecono Wydziałowi Śledczemu Prokuratury Okręgowej w [...] przeprowadzenie postępowania przygotowawczego co do nieprawidłowości w sprawach Wydziału Gospodarczego Sądu Rejonowego w [...], z pisma Prokuratury Okręgowej w [...] z dnia 31 maja 2017 r., informującego, że w dniu 30 maja 2017 r. Prokurator Prokuratury Okręgowej w [...] postanowił o wszczęciu śledztwa na okoliczności nieprawidłowości w sprawach Wydziału Gospodarczego Sądu Rejonowego w [...], oraz z pisma z dnia 7 stycznia 2016 r., skierowanego przez obwinionego do Szefa CBA, informującego o możliwości popełnienia w latach 2009 i 2010 przez sędziów P. Z. i K. K. czynów wyczerpujących znamiona art. 228 k.k. – na okoliczność chęci wyeliminowania obwinionego za wszelką cenę oraz wszelkimi metodami od orzekania w sprawach gospodarczych procesowych i upadłościowych Sądu Rejonowego w [...] jako rzeczywistej przyczyny pomawiania go przez świadków zeznających w sprawie (za wyjątkiem [...]) i na okoliczność całkowitej niewiarygodności tych świadków ze względu na to, że obwiniony naruszył ich interesy ekonomiczne.

Obrońca obwinionego zaskarżył wyrok w całości i w odwołaniu zarzucił:

1) obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. naruszenie art. 7 i art. 410 k.p.k. przez powierzchowną i wybiórczą i przez to dowolną ocenę zebranego materiału dowodowego, w szczególności przez dokonanie oceny zeznań świadków zawnioskowanych przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego w [...] (pokrzywdzonych) w oderwaniu od pozostałego materiału dowodowego oraz niezgodnie z logiką i doświadczeniem życiowym, a także przez uznanie za niewiarygodne wyjaśnień obwinionego, w szczególności zeznań M. Ż. i B. Ż., treści opinii biegłych

psychologa i psychiatrów oraz dokumentów m.in. w postaci informacji Prezesa Sądu Rejonowego w [...] z dnia 20 czerwca 2016 r., danych statystycznych obrazujących pracę sędziego, dołączonych do akt sprawozdań syndyków, a także wydruków ze stron internetowych,

2) obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj. naruszenie art. 170 § 1 k.p.k. przez bezzasadne i bez należytego uzasadnienia oddalenie wniosków dowodowych obwinionego zgłoszonych w pismach z dnia 30 marca 2016 r., z dnia 21 lipca 2016 r., z dnia 20 września 2016 r., z dnia 1 października 2016 r., z dnia 25 października 2016 r., z dnia 31 stycznia 2017 r., z dnia 7 czerwca 2017 r. oraz wniosku dowodowego obrońcy zgłoszonego w piśmie z dnia 21 czerwca 2017 r. (pkt 5),

co skutkowało błędnymi ustaleniami faktycznymi, w tym błędnym przyjęciem, że obwiniony bez powodu wielokrotnie używał wulgarnych lub obraźliwych słów oraz wykonywał obraźliwe gesty, przez co uchybił godności urzędu sędziego, błędnym przyjęciem, że dopuścił się oczywistej i rażącej obrazy przepisów prawa, podczas gdy zważywszy na nadmiar nałożonych na niego obowiązków zachowań tych nie można uznać za zawinione, jak również błędnymi ustaleniami w zakresie czasookresów czynów, a także w zakresie stopnia społecznej szkodliwości czynów,

a na wypadek przyjęcia, że ustalenia faktyczne są prawidłowe, zarzucił:

3) orzeczenie za czyn określony w pkt I.3. wyroku rażąco surowej kary przeniesienia na inne miejsce służbowe, będące następstwem nadania zbyt dużej wagi okolicznościom obciążającym i pomniejszenia znaczenia okoliczności łagodzących.

Na podstawie art. 427 § 1 i art. 437 § 1 k.p.k. w związku z art. 128 u.s.p. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie obwinionego od wszystkich zarzucanych mu czynów, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, względnie o wymierzenie obwinionemu łagodniejszej kary za czyn określony w pkt 3 wyroku.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w Sądzie Okręgowym w [...] zaskarżył wyrok z dnia 18 października 2017 r. w części dotyczącej orzeczenia o karze za przewinienie określone w pkt I.3. wyroku i w odwołaniu zarzucił rażąco niewspółmierność wymierzonej obwinionemu kary dyscyplinarnej przeniesienia na

inne miejsce służbowe i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez wymierzenie obwinionemu kary za przewinienie dyscyplinarne określone w pkt I.3. wyroku kary dyscyplinarnej złożenia sędziego z urzędu.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

1. Odnośnie do odwołania obwinionego:

Zarzut naruszenia art. 4, art. 7 i art. 410 k.p.k. dotyczy zaskarżonego wyroku w odniesieniu do wszystkich przewinień przypisanych obwinionemu. Zarzut ten jest w całości bezzasadny.

Naruszenie art. 4 k.p.k. nie może stanowić samodzielnej podstawy środka odwoławczego, gdyż zawiera ogólną deklarację, której realizację stanowią dopiero konkretne normy procesowe regulujące kształt poszczególnych instytucji, uprawnień stron i obowiązków organów. Bez powiązania art. 4 k.p.k. z konkretnymi przepisami prawa procesowego wykluczone jest wobec tego posługiwanie się nim jako zarzutem odwoławczym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2012 r., IV KK 244/12, nie publ., z dnia 20 listopada 2012 r., V KK 106/12, nie publ., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2017 r., SNO 36/17, nie publ.). Z kolei zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. wymaga wykazania wad w ocenie konkretnych dowodów dokonanej przez sąd orzekający, prowadzących do wniosku, że ocena ta przekroczyła granice swobodnej oceny, przy czym konieczne jest wykazanie konkretnych błędów w sposobie dochodzenia do określonych ocen, przemawiających w zasadniczy sposób przeciwko dokonanemu rozstrzygnięciu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2004 r., V KK 332/03, OSNwSK 2004, nr 1, poz. 751, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2011 r., III KK 444/10, nie publ.). Wreszcie art. 410 k.p.k. nie nakłada na sąd obowiązku przywołania w uzasadnieniu wyroku wszystkich dowodów bez wyjątku, gdyż oceny wymagają tylko te, które według sądu miały znaczenie dla wyrokowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2011 r., III KK 444/10, nie publ.).

Jakkolwiek obwiniony wymienił łącznie art. 4, art. 7 i art. 410 k.p.k., to jednak naruszenie każdego z tych przepisów traktował odrębnie, co wynika z uzasadnienia odwołania. Uzasadnienie to wskazuje na ewentualną łączność zarzutu naruszenia art. 4 k.p.k. z zarzutem naruszenia art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k., gdyż sprowadza się do

twierdzenia, że Sąd pierwszej instancji bezzasadnie oddalił większość jego wniosków dowodowych. W tym zakresie bezzasadność zarzutu naruszenia art. 4 k.p.k. wynika z bezzasadności zarzutu naruszenia art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k., o którym mowa poniżej.

W odniesieniu do art. 7 i art. 410 k.p.k. obwiniony zarzucił, że Sąd pierwszej instancji nie ocenił wszystkich przeprowadzonych dowodów. Jako pominięte dowody wskazał – odnoszące się głównie do przewinienia określonego w pkt I.3. wyroku – dowody z zeznań B. Ż. i dowody z dokumentów urzędowych w postaci sprawozdań rachunkowych syndyków. Podniósł również, że Sąd pierwszej instancji błędnie ocenił dowody z zeznań K. S. i M. Ż. jako – rzekomo – niekorzystne dla obwinionego, podczas gdy złożyli oni zeznania w całości dla niego korzystne. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd pierwszej instancji zbiorczo potraktował zeznania osób zeznających, że obwiniony używał wulgaryzmów lub zachowywał się niewłaściwie, i zeznania K.S. i M.Ż.. Na tej podstawie dokonał ustaleń, co oznacza, że przyjął, iż zeznania K.S. i M.Ż. nie podważają zeznań innych przesłuchiowanych osób. Ponadto, wprawdzie w uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji istotnie nie powołał zeznania B. Ż., jednak należy wskazać, że dotyczyły one kwestii naruszenia przez obwinionego interesów ekonomicznych grupy prawników, zastraszania jego i jego rodziny oraz traktowania go przez przełożonych. Skoro w ocenie Sądu pierwszej instancji nie były to kwestie istotne dla załatwienia sprawy, to nieodniesienie się do tego dowodu w uzasadnieniu nie było naruszeniem art. 7 lub art. 410 k.p.k. Podobnie rzecz przedstawia się z dokumentami w postaci sprawozdań rachunkowych syndyków. Sąd pierwszej instancji nie traktował ich jako dowodów dotyczących okoliczności relewantnych dla rozstrzygnięcia sprawy, co potwierdza fakt, że w dniu 4 września 2017 r. oddalił wniosek dowodowy dotyczący sprawozdania, o którym mowa była w pkt 4 pisma obwinionego z dnia 7 czerwca 2017 r. (karta 1836 akt sprawy).

Zarzuty naruszenia art. 98 w związku z art. 170 § 1 pkt 2 oraz art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. sprowadzają się do twierdzenia obwinionego, że Sąd pierwszej instancji nie uzasadnił odpowiednio oddalenia znacznej części jego wniosków dowodowych i że oddalenie to było bezzasadne. Sąd pierwszej instancji oddalając na rozprawie w dniu 4 września 2017 r. wnioski dowodowe obwinionego (i obrońcy) w istocie

ograniczył się tylko do przytoczenia art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k., wskazując, że okoliczności, które miały być nimi udowodnione, nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. To uchybienie samo przez się nie przesądza jednak o wadliwości decyzji procesowej Sądu pierwszej instancji. Istotniejsze jest to, że miała ona wyraźne podstawy w okolicznościach sprawy i jej przedmiocie.

Oddalone przez Sąd pierwszej instancji wnioski dowodowe, które dotyczyły okoliczności związanych z przewinieniami określonymi w pkt I.1. i I.2. wyroku, miały służyć wykazaniu, że obwiniony w okresie relewantnym dla tych przewinień był nadmiernie obciążony. Obwiniony nie uwzględnił tego, że na rozprawie w dniu 4 września 2017 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego złożył do akt sprawy dane statystyczne dotyczące Wydziału Gospodarczego Sądu Rejonowego w [...] za lata 2014-2015 (karty 1958-1982 akt sprawy). obrońca obwinionego uznał wtedy, że w tym zakresie, tj. w zakresie obciążenia obwinionego pracą, wnioski dowodowe zostały w ten sposób zrealizowane (karta 2031 akt sprawy). Nie zostało to zakwestionowane przez obwinionego. Uzasadniało to oddalenie przez Sąd pierwszej instancji innych wniosków dowodowych obwinionego i jego obrońcy co do tej kwestii. Ponadto, Sąd pierwszej instancji ustalił, że obwiniony był poważnie obciążony obowiązkami orzeczniczymi i wziął to pod uwagę przy orzekaniu o odpowiedzialności obwinionego za przewinienia określone w pkt I.1. i I.2. wyroku, chociaż nie uznał za podstawę do tego, aby go od tej odpowiedzialności uwolnić.

Z kolei oddalone przez Sąd pierwszej instancji wnioski dowodowe obwinionego (i jego obrońcy), które zostały zgłoszone w kontekście przewinienia określonego w pkt I.3. wyroku, dotyczyły chęci wyeliminowania obwinionego za wszelką cenę oraz wszelkimi metodami od orzekania w sprawach gospodarczych procesowych oraz upadłościowych Sądu Rejonowego w [...], która to chęć miała być rzeczywistą przyczyną pomawiania go przez świadków zeznających w sprawie (z wyjątkiem M.Ż., B. Ż. i K.S.) o zdarzenia, które nie miały miejsca. Zgłoszenie tych wniosków dowodowych stanowiło wyraz przekonania obwinionego, że naruszył on interesy ekonomiczne pewnej grupy prawników, gdyż rozszerzył liczbę powoływanych syndyków w ramach postępowań upadłościowych, utrudniając tym prawnikom pozyskiwanie zleceń na obsługę prawną syndyków, i powoływał biegłych spoza listy biegłych Prezesa Sądu Okręgowego w [...], utrudniając tymże

prawnikom uzyskiwanie korzystnych opinii w sprawach odszkodowań za uszkodzenie pojazdów. Miało to spowodować, że prawnicy ci, będący świadkami w niniejszej sprawie, zdecydowali się na pomówienie go.

Przedmiotem niniejszego postępowania w rozważanym zakresie jest ustalenie, czy obwiniony dopuścił się przewinienia określonego w pkt I.3. wyroku. Ustalenie to jest niezależne od tego, czy działania obwinionego wpływały lub mogły wpływać na interesy ekonomiczne grupy prawników, w której skład wchodzić miałyby niektóre osoby zeznające w niniejszym postępowaniu. Ewentualność, że działania takie taki skutek mogły wywołać, nie może być traktowana sama przez się jako okoliczność, która miałyby rzutować na wiarygodność tych osób jako świadków, a tym bardziej na zeznania innych świadków. W okolicznościach sprawy istotne jest to, że obwiniony przedstawił koncepcję „spisku” lokalnego środowiska prawniczego w reakcji na to, że wszczęto przeciwko niemu postępowania dyscyplinarne, w którym zeznania złożyły osoby, których interesy miał naruszyć, jak również, że – dopiero – po jego wszczęciu, tj. pismem z dnia 7 stycznia 2016 r., złożył doniesienie do CBA o tym, że K. K. i P. Z. mieli – jeszcze jako sędziowie – w latach 2009-2010 r. przyjąć korzyści majątkowe. Zwrócić również należy uwagę na to, że – jakkolwiek obwiniony w sposób ogólny formułował tezę dowodową o „chęci wyeliminowania” go od orzekania w sprawach gospodarczych procesowych oraz upadłościowych Sądu Rejonowego w [...] – to jego wnioski dowodowe po części w rzeczywistości dotyczyły szczegółowych kwestii, które same przez się nie łączyły się z wskazaną ogólną tezą (np. informacje co do ogólnej wartości roszczeń wniesionych przeciw zakładom ubezpieczeń, co do ilości spraw, w których wniesiono apelacje ze strony tych zakładów, co do danych personalnych syndyków, co do sprawozdań rachunkowych syndyków), a po części dotyczyły korzystania przez strony procesów z ich gwarancji procesowych, co było skutkiem prowadzenia niniejszego postępowania dyscyplinarnego (np. informacje o liczbie spraw, w których pełnomocnicy zeznający w niniejszej sprawie złożyli po jej wszczęciu wnioski o wyłączenie obwinionego od orzekania).

Skuteczne podniesienie zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych nie może opierać się jedynie na polemice z ustaleniami sądu, ale wymaga wykazania, jakich konkretnych uchybień w zakresie prawidłowości logicznego rozumowania oraz w

świetle wiedzy i doświadczenia życiowego dopuścił się sąd w dokonanej przez siebie ocenie materiału dowodowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 1975 r., I KR 197/74, OSNKW 1975, nr 5, poz. 58).

Obwiniony nie spełnił wskazanego wymagania, podnosząc, że nielogiczne, sprzeczne z doświadczeniem życiowym i nieprawdziwe jest ustalenie, iż dopuścił się przewinień określonych w pkt I.1. i I.2. wyroku, gdy w rzeczywistości sytuacje te były następstwem niedopełnienia obowiązków przez Prezesów Sądu Okręgowego w [...] i Prezesów Sądu Rejonowego w [...] w zakresie ich obowiązków zapewnienia właściwego rozmieszczenia sędziów w wydziałach Sądu Rejonowego w [...] i równomiernego obciążenia ich obowiązkami, a także niebadania prawidłowości równomiernego obciążenia pracą sędziów. Obwiniony nie podważa w ten sposób ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, lecz wskazuje jedynie na odpowiedzialność innych osób za zachowania obwinionego z racji tego, że miały one nie dopełnić swoich obowiązków.

Obwiniony, podnosząc, że Sąd pierwszej instancji poczynił błędne i dowolne ustalenia, iż dopuścił się on przewinienia służbowego określonego w pkt I.3. wyroku, wskazał, że w rzeczywistości sytuacje mające stanowić to przewinienie nie miały miejsca. Tak sformułowane zaprzeczenie prawidłowości ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji nie ma jednak potwierdzenia w materiale procesowym sprawy. Na podstawie przeprowadzonych dowodów z zeznań świadków oraz nagrania z jednej z rozpraw sądowych w połączeniu z regułami logicznego rozumowania, jak również doświadczenia życiowego, uzasadnione były ustalenia Sądu pierwszej instancji co do tego, że obwiniony dopuścił się zachowań stanowiących przewinienie określone w pkt I.3. wyroku. Wprawdzie ustalenia Sądu pierwszej instancji co do poszczególnych zachowań obwinionego najczęściej opierają się na relacji jednej osoby, jednak trzeba uwzględnić, że łącznie jest to jednak kilka relacji różnych osób co do odrębnych zachowań obwinionego. W przynajmniej jednym wypadku zachowanie obwinionego potwierdzone zostało relacjami dwóch osób, a w innym wykazane dowodem w postaci nagrania z rozprawy. Osoby relacjonujące zachowania obwinionego w części pozostają ze sobą w relacjach zawodowych (w szczególności K. K., P. Z.), a w części w takich relacjach nie pozostają

(przykładowo P. D., I. G.). Nieprawdopodobne jest przyjęcie, że wszystkie one mogły „zmówić się” przeciw obwinionemu.

Trzeci błąd w ustaleniach faktycznych, według obwinionego, polegać miał na tym, że Sąd pierwszej instancji miał nieprawidłowo przyjąć, iż obwiniony nie naruszył interesów ekonomicznych grupki lokalnych przedsiębiorców oraz ich pełnomocników, choć z treści dokumentów w postaci sprawozdań rachunkowych sporządzanych przez syndyków w postępowaniach upadłościowych i pisemnej informacji Prezesa Sądu Rejonowego w [...] wynika, że pomawiający obwinionego profesjonalni pełnomocnicy (oraz żona sędziego R. N.) zarabiają mniej pieniędzy niż dotąd (wskutek podjętych przez obwinionego dla dobra publicznego działań) i za wszelką cenę i wszelkimi metodami chcą odsunąć go od orzekania w sprawach gospodarczych procesowych oraz upadłościowych Sądy Rejonowego w [...]. Zarzut popełnienia tego błędu jest bezprzedmiotowy, gdyż Sąd pierwszej instancji nie dokonał w tym zakresie ustaleń faktycznych, oceniając jedynie koncepcję „spisku” lokalnego środowiska prawniczego wobec obwinionego za pozbawioną logicznego uzasadnienia i uznając jego odnośne wnioski dowodowe za dotyczące okoliczności niemających znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Zarzuty naruszenia prawa materialnego, dotyczące art. 22a § 1 pkt 3 i art. 37b § 1 pkt 3 u.s.p., jak również art. 231 k.k. i art. 94³ § 1 i 2 k.p., podniesione w kontekście odpowiedzialności obwinionego za przewinienia określone w pkt I.1. i I.2 wyroku, są bezprzedmiotowe. Przedmiotem postępowania dyscyplinarnego jest orzeczenie o odpowiedzialności obwinionego za te przewinienia, a nie o odpowiedzialności innych osób za niedopełnienie ciążących na nich obowiązków lub ewentualne dopuszczenie się określonych zachowań wobec obwinionego. Zagadnienie obciążenia obwinionego obowiązkami orzecznymi ma znaczenie przy orzekaniu o jego odpowiedzialności dyscyplinarnej. Odrębną kwestią, pozostającą poza ramami postępowania, jest to, czy zobowiązane do tego osoby dopełniły swoich obowiązków co do rozmieszczenia sędziów i obciążenia ich obowiązkami. Wnioski i zastrzeżenia w tym zakresie mogą być przedstawiane drogą służbową (art. 89 § 1 u.s.p. z zastrzeżeniem art. 89 § 3 u.s.p.), na drodze sądowej (co do mobbingu – art. 89 § 2 u.s.p.) lub zwrócenia się do właściwych organów (np. co do spełnienia przesłanek art. 231 k.k.).

Zarzucając naruszenie art. 107 § 1 i art. 109 § 1 pkt 1, 2 i 4 u.s.p. obwiniony nie podważał zakwalifikowania przypisanych mu zachowań określonych w pkt I.1., I.2. i I.3. wyroku do kategorii przewinień określonych w art. 107 § 1 u.s.p., jak również nie kwestionował wymierzonych mu za te przewinienia kar, orzeczonych na podstawie art. 109 § 1 pkt 1, 2 i 4 u.s.p. Powtórzył jedynie część twierdzeń, które powołał przy zarzucie poczynienia błędnych ustaleń faktycznych. Przesądza to o bezskuteczności zarzutów naruszenia art. 107 § 1 i art. 109 § 1 pkt 1, 2 i 4 u.s.p.

Odwołanie obwinionego jest więc w całości bezzasadne.

2. Odnośnie do odwołania obrońcy obwinionego.

Podniesiony przez obrońcę obwinionego zarzut naruszenia art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k. dotyczący bezzasadności oddalenia wskazanych w odwołaniu wniosków dowodowych nie może odnieść skutku z tych samych przyczyn, które powołano przy ocenie analogicznego zarzutu powołanego w odwołaniu obwinionego.

Podobnie w przeważającej mierze ocenić należy zarzut naruszenia art. 7 i art. 410 k.p.k. i zarzut błędów w ustaleniach faktycznych. Dodatkową okolicznością, którą powoływał obrońca obwinionego było to, że w jego ocenie nadmierne obciążenie obwinionego obowiązkami orzeczniczymi powinno było skutkować uniewinnieniem go od zarzutów popełnienia przewinień określonych w pkt I.1. i I.2. wyroku.

W judykaturze przyjmuje się, że kwestia nadmiernego obciążenia sędziego obowiązkami orzeczniczymi ma znaczenie przy ocenie, czy można przypisać mu winę w popełnieniu określonych przewinień wyrażających się w nieterminowym realizowaniu czynności postępowania, a w szczególności sporządzania uzasadnień (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 2014 r., SNO 43/13, nie publ.). W związku z tym trzeba zauważyć, że Sąd pierwszej instancji wziął pod uwagę to, że obwiniony w czasie popełnienia przewinień określonych w pkt I.1. i I.2. wyroku był poważnie obciążony obowiązkami orzeczniczymi, jednak uznał, że – ze względu na charakter i okoliczności popełnienia tych przewinień – nie jest to taka okoliczność, która uzasadniałaby przyjęcie, że nie są to przewinienia zawinione. To podejście Sądu pierwszej instancji w okolicznościach sprawy należy podzielić. Gdy chodzi o przewinienie określone w pkt I.1. wyroku, to podkreślić należy, że obejmuje ono działania obwinionego stanowiące oczywiste naruszenie art. 326 § 1 i art. 6 § 1

k.p.c., których obwiniony dopuścił się w pełni świadomie, wręcz intencjonalnie. Nie tłumaczy tych działań nadmierne obciążenie, gdyż polegały one w rzeczywistości na uchylaniu się obwinionego od spełniania – bez jakichkolwiek procesowych powodów – jego podstawowego obowiązku, którym jest rozstrzyganie spraw. W odniesieniu do przewinienia określonego w pkt I.2. trzeba z kolei podnieść, że rozpoznanie wniosku o przywrócenie terminu w okolicznościach oczywistych, wskazujących na przypadek nieważności postępowania, jest czynnością prostą, nieskomplikowaną, a tym samym niewymagającą poważniejszego nakładu pracy. Zaniechanie tej czynności stanowiło także oczywiste naruszenie prawa, skutkujące przewlekłością postępowania, o której orzeczono w odrębnym postępowaniu. Oba przewinienia były przy tym rażące, gdyż nie tylko poważnie naruszyły interesy i prawa stron postępowań, ale także godziły w powagę wymiaru sprawiedliwości.

Niezasadne są zastrzeżenia obrońcy obwinionego dotyczące opisu przewinień obwinionego. Opis przewinienia określonego w pkt I.1. wyroku obejmuje wskazanie wprost przepisów, które obwiniony naruszył w sposób oczywisty i rażący, a opis przewinienia określonego w pkt I.2. wyroku obejmuje nie tylko wskazanie naruszonego przepisu, ale także jego skutku w postaci spowodowania przewlekłości postępowania. Nie jest trafne twierdzenie obrońcy obwinionego, że o zawinionym zachowaniu obwinionego w zakresie przewinienia określonego w pkt I.2. wyroku można mówić dopiero od września 2014 r., gdyż wtedy – po powrocie ze zwolnienia lekarskiego i urlopu wypoczynkowego – uzyskał informację o niezawiadomieniu pełnomocników o rozprawie w dniu 27 lutego 2014 r. Po pierwsze, obwiniony bez dowodów zawiadomienia nie powinien w ogóle odbywać rozprawy w dniu 27 lutego 2014 r., a po drugie miał wystarczający czas na rozpoznanie wniosku o przywrócenie terminu po jego złożeniu w połowie maja 2014 r., skoro zwolnienie lekarskie miał od czerwca 2014 r. Wreszcie w opisie przewinienia określonego w pkt I.3. wyroku trafnie wskazano październik 2014 r. jako początek zachowań obwinionego, co potwierdzają zeznania P. D. (karty 163v-165v akt sprawy) w połączeniu z tym, co zeznał wcześniej w toku postępowania wyjaśniającego (karty 35-35v akt sprawy).

Odrębnie obrońca obwinionego twierdził, że kara przeniesienia na inne miejsce służbowe w okręgu Sądu Apelacyjnego w [...] za przewinienie określone w

pkt I.3. wyroku jest zbyt surowa. Poglądu tego nie można podzielić. Sąd pierwszej instancji, uwzględniając zarówno okoliczności obciążające, jak również łagodzące dla obwinionego, przekonująco i wyczerpująco uzasadnił celowość zastosowania takiej kary w stosunku do niego. Jej zastosowanie wpisuje się w przyjęte w orzecznictwie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2015 r., SNO 34/15, nie publ., i z dnia 20 czerwca 2016 r., SNOP 24/16, nie publ.) rozumienie godności urzędu sędziego, związanych z nim wysokich wymagań stawianych sędziemu nie tylko w pracy zawodowej, ale także w życiu prywatnym. Nie ma racji obrońca obwinionego, gdy twierdzi, że negatywne skutki przewinienia obwinionego określonego w pkt I.3. wyroku w zakresie jego szkodliwości są niewielkie, gdyż zachowania obwinionego dotyczyły wyłącznie czynnych prawników, a ich świadkami w zasadzie nie były osoby spoza kręgu społeczności prawniczej, w związku z czym skutki te nie wszyły poza ścisły krąg osób, w szczególności nie dotarły do społeczności lokalnej, i wizerunek sędziego, środowiska sędziowskiego i ogólnie rozumianego wymiaru sprawiedliwości szczególnie nie ucierpiały. W judykaturze prawidłowo podkreślono, że ujmę godności sędziego może przynieść wysoce niewłaściwe zachowanie w stosunku do innych sędziów, niezależnie od tego, czy fakt takiego zachowania przedostanie się do opinii publicznej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2006 r., SNO 36/06, nie publ.). Prawidłowe jest ponadto założenie Sądu pierwszej instancji, że to właśnie przeniesienie obwinionego na inne miejsce służbowe pozwoli mu na kontynuację służby sędziowskiej w innym środowisku, bez obciążeń związanych z zachowaniem się w dotychczasowym miejscu.

Odwołanie obrońcy obwinionego jest więc również w całości bezzasadne.

3. Odnośnie do odwołania Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego.

Zdaniem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego ze względu na rodzaj i charakter przewinienia określonego w pkt I.3. wyroku oraz przy uwzględnieniu zachowania się obwinionego w toku postępowania dyscyplinarnego, polegającego na pomawianiu zeznających przeciwko niemu świadków o składanie fałszywych zeznań, należałoby wymierzyć mu nie karę przeniesienia na inne miejsce służbowe, lecz karę złożenia go z urzędu.

Stanowiska tego Sąd Najwyższy nie podziela. Trafnie Sąd pierwszej instancji stwierdził, że kara przeniesienia na inne miejsce służbowe jest karą adekwatną do przewinienia obwinionego określonego w pkt I.3. wyroku. Kara taka stanowi należyte, ostateczne ostrzeżenie dla obwinionego, pozwoli na jego zdyscyplinowanie i może zapobiec ewentualnym dalszym naruszeniom przez niego godności urzędu sędziego. Jej wymierzenie uwzględnia to, że wcześniej obwiniony nie dopuścił się przewinień dyscyplinarnych i dobrze wypełniał obowiązki sędziowskie. Przyjęta przez niego w postępowaniu dyscyplinarnym linia obrony mieściła się w ramach przysługującego mu prawa do obrony. Na wymiar kary wymierzanej w postępowaniu dyscyplinarnym co do zasady nie powinno mieć wpływu zachowanie obwinionego w jego toku, skoro Sąd dyscyplinarny powinien orzekać w granicach stawianych obwinionemu zarzutów, które nie dotyczą zachowania w przedmiotowym postępowaniu (por. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2006 r., 9/06, nie publ.).

Odwołanie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego jest zatem także bezzasadne.

Z tych względów, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w związku z art. 128 u.s.p., Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny orzekł, jak w sentencji.

kc